

Joona Passi

Tilinpäätösanalyysi

Sepän Viisari Oy

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Tradenomi

Liiketalouden koulutusohjelma

Opinnäytetyö

Marraskuu 2018

Tekijä(t) Otsikko	Joona Passi Tilinpäätösanalyysi Sepän Viisari Oy
Sivumäärä Aika	33 sivua Marraskuu 2018
Tutkinto	Tradenomi
Koulutusohjelma	Liiketalouden koulutusohjelma
Suuntautumisvaihtoehto	Laskenta ja rahoitus
Ohjaaja(t)	Lehtori Tero Hujala
<p>Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää kohdeyrityksen Sepän Viisari Oy:n taloudellinen tilanne sekä vertailla sitä saman toimialan yrityksiin. Tarkoituksena oli laatia yritykselle tilinpäätösanalyysi, jossa analysoidaan yrityksen taloudellista tilannetta tunnuslukujen kautta. Tunnusluvut laskettiin vuosien 2015–2017 tilinpäätöstiedoista.</p> <p>Opinnäytetyön teoriaosassa käsitellään yleisesti kirjanpitoa, tilinpäätöstä ja tilinpäätösanalyysiä sekä siinä käytettäviä tunnuslukuja. Tutkimusosassa laskettiin yrityksen tilinpäätöstiedoista kannattavuuden, vakavaraisuuden ja maksuvalmiuden tunnuslukuja. Tunnuslukuja vertailtiin muiden toimialalla toimivien yritysten tunnuslukuihin sekä tunnusluville annettuihin ohjearvoihin.</p> <p>Tilinpäätösanalyysin perusteella Sepän Viisari Oy:n taloudellinen tilanne on kaikilta näkökulmista katsottuna erittäin hyvä. Toimialansa tunnuslukuihin verrattuna yritys pärjää todella hyvin. Yrityksen liiketoiminta on kannattavaa ja vakavaraisuus erinomaisella tasolla.</p>	
Avainsanat	tilinpäätösanalyysi, kannattavuus, maksuvalmius, vakavaraisuus, tunnusluvut

Author(s) Title	Joona Passi Financial Statement Analysis Sepän Viisari Oy
Number of Pages Date	33 pages November 2018
Degree	Bachelor of Business Administration
Degree Programme	Economics and Business Administration
Specialisation option	Accounting and Finance
Instructor(s)	Tero Hujala, Senior Lecturer
<p>The purpose of this thesis was to determine Sepän Viisari Oy's financial situation and compare it to other companies. This was accomplished with a financial statement analysis and counting financial ratios. The analysis was done using the company's financial statements for the years 2015-2017.</p> <p>The thesis includes a theoretical study which examines the basics of the accountings, statement analysis and key terminology. It is complemented with an analysis with the calculation of the key ratios. The financial ratios were compared to the industry values of Finnvera.</p> <p>Based on the results of the thesis Sepän Viisari Oy's financial situation was good in years 2015-2017. The company's financial ratios are well above the industry values of Finnvera. Viability, liquidity and solvency have been at a very good level during the period.</p>	
Keywords	financial statement analysis, key figures, viability, liquidity, solvency

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Kirjanpito ja tilinpäätös	2
2.1	Tuloslaskelma	2
2.2	Tase	3
2.3	Rahoituslaskelma	6
2.4	Toimintakertomus	6
2.5	Liitetiedot	7
3	Tilinpäätösanalyysi	8
3.1	Tilinpäätösanalyysin käyttäjät	8
3.2	Tilinpäätösanalyysin toteuttaminen	10
3.3	Tilinpäätöksen oikaisu	11
3.3.1	Tuloslaskelman oikaisu	11
3.3.2	Taseen oikaisu	15
4	Analysoitavat tunnusluvut	17
4.1	Kannattavuuden tunnusluvut	17
4.1.1	Liikevoittoprosentti	18
4.1.2	Käyttökateprosentti	18
4.1.3	Oman pääoman tuottoprosentti	18
4.1.4	Sijoitetun pääoman tuottoprosentti	19
4.1.5	Kokonaispääoman tuottoprosentti	19
4.2	Vakavaraisuuden tunnusluvut	20
4.2.1	Omavaraisuusaste	20
4.2.2	Nettovelkaantumisaste	21
4.2.3	Suhteellinen velkaantuneisuus	21
4.3	Maksuvalmiuden tunnusluvut	22
4.3.1	Quick ratio	22
4.3.2	Current ratio	22
4.4	Kiertoaikatunnusluvut	23
4.4.1	Myyntisaamisten kiertoaika	23
4.4.2	Ostovelkojen kiertoaika	24
5	Yrityksen tilinpäätösanalyysi	24

5.1	Kannattavuus	25
5.2	Vakavaraisuus	28
5.3	Maksuvalmius	30
6	Johtopäätökset	32
	Lähteet	34

1 Johdanto

Tilinpäätösanalyysi tehdään yrityksen tilinpäätöksessä esitettyjen tietojen pohjalta. Tilinpäätösanalyysissä analysoidaan yrityksen taloudellista tilaa ja sen kehitystä. Tilinpäätösanalyysi voidaan tehdä yksittäisestä tai useammasta samalla alalla toimivasta yrityksestä. Analyysissä laskettavia tunnuslukuja vertaillaan toimialan lukuihin tai kilpailijoihin sekä eri tilikausien lukuihin.

Tämän opinnäytetyön kohdeyrityksenä on Sepän Viisari Oy. Yritys on vuonna 2007 perustettu arvokelloja välittävä yritys. Työntekijöitä yrityksessä on vain yksi, yrityksen omistaja. Yrityksen palveluihin kuuluu arvokellojen myynnin lisäksi kellojen ja kultan ostaminen.

Opinnäytetyön tutkimusaiheena on tilinpäätösanalyysi, jonka tutkimiseen käytettiin tapaustudkimusta. Opinnäytetyön tavoitteena on saada kattavasti tietoa kohdeyrityksen taloudellisesta tilanteesta, kehityksestä ja kannattavuudesta. Tavoitteena on myös tutkia, miten yritys pärjää toimialallaan vertailemalla yrityksen tunnuslukuja toimialan keskimääriin lukuihin. Opinnäytetyön tarkoituksena on tehdä tilinpäätösanalyysi, joka perustuu tilinpäätöstietojen perusteella laskettuihin tunnuslukuihin.

Opinnäytetyön ensimmäisessä osassa käsitellään tilinpäätöstä ja sen tulkitsemista. Toisessa osassa perehdytään tilinpäätösanalyysiin, sen käyttäjiin ja tilinpäätöksen oikaisuun. Kolmannessa osassa tutustutaan tilinpäätösanalyysissä käytettäviin tunnuslukuihin. Tutkimusosassa analysoidaan yrityksen tilinpäätöstiedoista laskettuja tunnuslukuja. Työn lopuksi esitetään johtopäätökset.

2 Kirjanpito ja tilinpäätös

Kirjanpidolla tarkoitetaan yrityksen taloudellisten tapahtumien muistiin kirjaamista. Lain-säädännöllä on määritelty, miten kirjaukset tulee tehdä sekä millaisia laskelmia ja selvi-tyksiä kirjanpitojärjestelmästä on saatava ulos. Kirjanpitolain mukaan tulee noudattaa hyvää kirjanpitoa. Hyvä kirjanpito tarkoittaa hyviä ajan saatossa vakiintuneita menettelytapoja. Kirjanpidon pohjalta laaditut raportit, kuten tilinpäätökset ja toimintaker-tomukset ovat laajasti julkisia asiakirjoja. (Leppiniemi & Kykkänen 2015, 19.)

Viralliseen tilinpäätökseen kuuluu neljä osaa, jotka ovat tase, tuloslaskelma, rahoituslas-kelma sekä näiden liitetiedot. Taseen tehtävänä on antaa tarkka kuvaus yrityksen talou-dellisesta asemasta tilinpäätöspäivänä. Tuloslaskelma kuvaa tilikauden tulosta ja mistä se on muodostunut. Rahoituslaskelma tarkoittaa, miten varoja on hankittu ja mihin niitä on käytetty. Rahoituslaskelmaa ei kuitenkaan edellytetä kaikilta kirjanpitovelvollisilta, vaan ainoastaan suuryrityksiltä ja yleisen edun kannalta merkittäviltä yhteisöiltä. Alla ole-vasta kuviosta nähdään, mihin kokoluokkaan yritys kuuluu. Yritys kuuluu tiettyyn luok-kaan, jos se ylittää annetuista rajoista kaksi. (Leppiniemi & Kykkänen 2015, 42.)

	Liikevaihto	Tase	Henkilöstö
Mikroyritys	700 000	350 000	10
Pienyritys	12 000 000	6 000 000	50
Suuryritys	40 000 000	20 000 000	250

Kuvio 1. Rajat yrityksen kokoluokan määrittämiseen (Leppiniemi & Kykkänen 2015, 43).

2.1 Tuloslaskelma

Tilikaudelta laadittavan tilinpäätöksen tulee sisältää tuloksen muodostumista kuvaava tuloslaskelma. Tuloslaskelma on laadittava kirjanpitoasetuksessa esitettyjä kaavoja käyttäen. Kaavoihin ei voida lisätä uusia pääryhmiä, eikä erien järjestystä voi muuttaa. Yksittäisen erän voi kuitenkin jakaa useampaan alaeeseen. (Leppiniemi & Leppiniemi 2010, 115.)

Tuloslaskelma voi olla kululajikohtainen tai toimintokohtainen. Kululajikohtainen tuloslas-kelma on Suomessa ylivoimaisesti enemmän käytetty. Toimintokohtaista tuloslaskelmaa

käyttävät lähinnä suuremmat kansainväliset yhtiöt. Seuraavassa kuviossa 2 on esitetty kululajipohjaisen tuloslaskelman kaava. (Salmi 2015, 33.)

Tuloslaskelman kaava (KPA 1§)		tilikausi _t	tilikausi _{t-1}
Kululajipohjainen			
1	LIKEVAIHTO		
2	Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varaston muutos		
3	Valmistus omaan käyttöön		
4	Liiketoiminnan muut tuotot		
5	Materiaalit ja palvelut		
a	Aineet, tarvikkeet, tavarat		
aa	Ostot tilikauden aikana		
ab	Varastojen muutos		
b	Ulkopuoliset palvelut		
6	Henkilöstökulut		
a	Palkat ja palkkiot		
b	Henkilösivukulut		
ba	Eläkekulut		
bb	Muut henkilösivukulut		
7	Poistot ja arvonalennukset		
a	Suunnitelman mukaiset poistot		
b	Arvonalentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä		
c	Vaihtuvien vastaavien poikkeukselliset arvonalentumiset		
8	Liiketoiminnan muut kulut		
9	LIKEVOITTO (-TAPPIO)		
10	Rahoitustuotot ja -kulut		
a	Tuotot osuuksista saman konsernin yrityksissä		
b	Tuotot osuuksista omistusyhteisyrityksissä		
c	Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista		
d	Muut korko- ja rahoitustuotot		
e	Arvonalentumiset pysyvien vastaavien sijoituksista		
f	Arvonalentumiset vaihtuvien vastaavien rahoitusarvopapereista		
g	Korkokulut ja muut rahoituskulut		
11	VOITTO (TAPPIO) ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ		
12	Satunnaiset erät		
a	Satunnaiset tuotot		
b	Satunnaiset kulut		
13	VOITTO (TAPPIO) ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA		
14	Tilinpäätössiirrot		
a	Poistoeron muutos		
b	Vapaaehtoisten varausten muutos		
15	Tuloverot		
16	Muut välittömät verot		
17	TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)		

Kuvio 2. Kululajipohjainen tuloslaskelma (Salmi 2015, 33).

2.2 Tase

Kaikkien kirjanpitovelvollisten tulee laatia tase kirjanpitoasetuksessa asetetun kaavan mukaan. Ainoastaan pienet kirjanpitovelvolliset saavat laatia taseen lyhennyksessä muodossa. Taseen tehtävänä on esittää yrityksen taloudellinen asema tilinpäätöspäivänä. (Salmi 2015, 42.)

Tase muodostuu vastaavaa ja vastattavaa –puolista. Vastaavaa-puoli kertoo, miten yrityksen rahat on käytetty ja vastattavaa-puoli sen, miten toiminnot on rahoitettu. Vastaavaa-puoli jaetaan kahteen osaan sen mukaan, onko omaisuuden tarkoitus tuottaa tuloa jatkuvasti vai vain kyseisellä tilikaudella. Pysyviin vastaaviin kirjataan useampana tilikautena tuloa tuottava omaisuus ja vaihtuviin vastaaviin muu omaisuus, jonka tarkoitus on tuottaa tulo yhtenä tilikautena. Pysyvistä ja vaihtuvista vastaavista käytetään myös nimi-tyksiä pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset varat. (Salmi 2015, 42.)

Vastaavaa		tilikausi _t	tilikausi _{t-1}
A	PYSYVÄT VASTAAVAT		
I	Aineettomat hyödykkeet		
1	Kehittämismenot		
2	Aineettomat oikeudet		
3	Liikearvo		
4	Muut pitkävaikutteiset menot		
5	Ennakkomaksut		
II	Aineelliset hyödykkeet		
1	Maa- ja vesialueet		
2	Rakennukset ja rakennelmat		
3	Koneet ja kalusto		
4	Muut aineelliset hyödykkeet		
5	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		
III	Sijoitukset		
1	Osuudet saman konsernin yrityksissä		
2	Saamiset saman konsernin yrityksiltä		
3	Osuudet omistusyhteisyriksissä		
4	Saamiset omistusyhteisyriksiltä		
5	Muut osakkeet ja osuudet		
6	Muut saamiset		
B	VAIHTUVAT VASTAAVAT		
I	Vaihto-omaisuus		
1	Aineet ja tarvikkeet		
2	Keskeneräiset tuotteet		
3	Valmiit tuotteet/tavarat		
4	Muu vaihto-omaisuus		
5	Ennakkomaksut		
II	Saamiset		
1	Myyntisaamiset		
2	Saamiset saman konsernin yrityksiltä		
3	Saamiset omistusyhteisyriksiltä		
4	Lainasaamiset		
5	Muut saamiset		
6	Maksamattomat osakkeet/osuudet		
7	Siirtosaamiset		
III	Rahoitusarvopaperit		
1	Osuudet saman konsernin yrityksissä		
2	Muut osakkeet ja osuudet		
3	Muut arvopaperit		
IV	Rahat ja pankkisaamiset		

Kuvio 3. Taseen vastaavaa puolen kaava, (Salmi 2015, 42).

Taseen vastattavaa, eli pääomapuoli, kertoo millä tavoilla yrityksen toiminta on rahoitettu. Erien suuruuden vertailusta näkee yrityksen pääomarakenteen. Yrityksen oma pääoma on sen rahoituksen perusta. Mitä suurempi oman pääoman määrä on suhteessa vieraaseen pääomaan, sitä joustavampi on yrityksen rahoituksellinen asema. Oma pääoma koostuu omistajien sijoittamasta pääomasta, tilikausien voitoista, jotka on jätetty yritykseen, sekä hallitun omaisuuden arvonnoususta. (Salmi 2015, 47-48.)

Vastattavaa			
A OMA PÄÄOMA		tilikausi _t	tilikausi _{t-1}
I Osake-, osuus- tai muu vastaava pääoma			
II Ylikurssirahasto			
III Arvonkorotusrahasto			
IV Käyvän arvon rahasto			
V Muut rahastot			
1 Vararahasto			
2 Yhtiöjärjestyksen tai sääntöjen mukaiset rahastot			
3 Muut rahastot			
VI Edellisten tilikausien voitto (tappio)			
VII Tilikauden voitto (tappio)			
B TILINPÄÄTÖSSIIHTOJEN KERTYMÄ			
1 Poistoero			
2 Vapaaehtoiset varaukset			
C PAKOLLISET VARAUKSET			
1 Eläkevaraukset			
2 Verovaraukset			
3 Muut pakolliset varaukset			
D VIERAS PÄÄOMA (erikseen alle 12 kk ja yli)			
1 Joukkovelkakirjat			
2 Vaihtovelkakirjalainat			
3 Lainat rahoituslaitoksilta			
4 Eläkelainat			
5 Saadut ennakot			
6 Ostovelat			
7 Rahoitusvekselit			
8 Velat saman konsernin yrityksille			
9 Velat saman omistusyhteisyriksille			
10 Muut velat			
11 Siirtovelat			

Kuvio 4. Taseen vastattavaa puolen kaava (Salmi 2015, 48).

2.3 Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelmassa on annettava selvitys varojen hankinnasta ja niiden käytöstä tilikauden aikana (KPL 3:1.1). Rahoituslaskelman laatiminen on kuitenkin pakollista vain suuryrityksille, yleisen edun kannalta merkittävillä yhteisöillä sekä kaikille julkisille osakeyhtiöille. Pien- ja mikroyritysten ei siis tarvitse laatia rahoituslaskelmaa. Kirjanpito-laissa tai kirjanpitoasetuksessa ei ole annettu valmista kaavaa rahoituslaskelmalle. KPA 2:1:ssä kuitenkin määritellään sen keskeinen sisältö. Rahoituslaskelmassa on esitettävä kolme eri rahavirtaa. Nämä ovat liiketoiminnan rahavirta, investointien rahavirrat ja rahoituksen rahavirrat. (Leppiniemi & Kaisanlahti 2016, 286-287.)

Liiketoiminnan rahavirrasta nähdään, missä määrin kirjanpitovelvollinen on pystynyt tilikauden aikana tuottamaan rahavirtoja toimintansa ylläpitämiseksi, tuoton maksamiseksi oman pääoman sijoittajille, investointien tekemiseksi sekä lainojen takaisinmaksamiseksi. Investointien rahavirrat kertovat rahavirtojen käytön, jotka on toteutettu tulevan rahavirran kerryttämiseksi pitkällä aikavälillä. Rahoituksen rahavirroista taas selviää oman ja vieraan pääoman muutokset tilikauden aikana. (Leppiniemi & Kaisanlahti 2016, 286-287.)

2.4 Toimintakertomus

Toimintakertomuksessa kuvataan yrityksen toiminnan kehittymistä, tuloksellisuutta ja taloudellista tilannetta sekä merkittävimpiä riskejä ja epävarmuustekijöitä. Toimintakertomuksen on tarkoitus viitata tilinpäätöksessä esitettyihin seikkoihin ja annettava näistä tarkentavaa tietoa. Jos edellä mainittujen asioiden ymmärtäminen vaatii, tulee laatia myös taloudelliset tunnusluvut sekä muut tunnusluvut henkilöstöstä ja ympäristövaikutuksista. (Leppiniemi & Kaisanlahti 2016, 377-378.)

Näiden lisäksi toimintakertomuksessa on esitettävä:

- 1) tiedot olennaisista tapahtumista tilikauden päättymisen jälkeen;
- 2) arvio kirjanpitovelvollisen todennäköisestä tulevasta kehityksestä;
- 3) selvitys tutkimus- ja kehitystoiminnan laajuudesta;
- 4) tiedot sivuliikkeistä;

- 5) tiedot käypään arvoon merkityistä rahoitusvälineistä siten kuin 5 luvun 2 a §:n 5 momentissa säädetään;
- 6) osakeyhtiölain (624/2006) 8 luvun 8 §:ssä ja osuuskuntalain (421/2013) 8 luvun 8 §:ssä tarkoitetut toimintakertomustiedot omien osakkeiden ja osuuksien hankinnoista ja luovutuksista; sekä
- 7) muualla lainsäädännössä edellytetyt tiedot. (KPL 1 a § (30.12.2015/1620).)

2.5 Liitetiedot

Liitetietojen tehtävänä on täydentää tasetta, tuloslaskelmaa ja rahoituslaskelmaa. Kirjanpitolaissa on erilaisia vaatimuksia koskien liitetietoja. KPL 3:1 §:ssä liitetiedot määritellään osaksi tilinpäätöstä, joten jokaisen kirjanpitovelvollisen tulee sisällyttää liitetiedot tilinpäätökseen. KPL 3:2 §:ssä säädetään, että liitetietojen tulee antaa oikea ja riittävä kuva kirjanpitovelvollisen tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Vaadittavat sisältövaatimukset vaihtelevat yhtiömuodon ja yrityksen koon mukaan. (Leppiniemi & Kykkänen 2015, 166-167.)

Kirjanpitoasetuksessa liitetiedot ryhmitellään seuraavasti (KPA 2:2–10 §):

- tilinpäätöksen laatimisperiaatteita koskevat liitetiedot
- tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot
- taseen vastaavia koskevat liitetiedot
- taseen vastattavia koskevat liitetiedot
- liitetiedot käypään arvoon merkitsemisestä
- tuloveroja koskevat liitetiedot
- vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot
- tilintarkastajan palkkioita koskevat liitetiedot
- lähipiiri liiketoimia koskevat liitetiedot
- henkilöstön ja toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot
- muissa yrityksissä olevia omistuksia koskevat liitetiedot
- konserniin kuuluvaa kirjanpitovelvollista koskevat liitetiedot
- yksityisen elinkeinonharjoittajan ja eräiden muiden kirjanpitovelvollisten lyhennetyt liitetiedot. (KPA 2:2–10 §.)

3 Tilinpäätösanalyysi

Tilinpäätösanalyysin avulla arvioidaan yrityksen taloudellista tilaa päätöksen tekoa varten. Päätöksentekotilanteissa yritystä verrataan pääomamarkkinoiden asettamiin tavoitteisiin ja toisiin yrityksiin, sekä saman yrityksen lukuja vertaillaan eri vuosien välillä. Yritysten tulee laatia tilinpäätökset kulloinkin voimassa olevan lainsäädännön sekä normiston mukaan. Tämän vuoksi tilinpäätökset ovatkin hyvin standardoituja ja suurelta osin vertailukelpoisia. Tästä huolimatta jonkin verran toisistaan poikkeava tilinpäätösnormisto antaa tilinpäätöksen laatijalle harkinnanvapautta. Tilinpäätöksen analysoijan on huomioitava nämä seikat analysoidessaan yrityksen tilinpäätöstä. Kaiken kaikkiaan tilinpäätökset palvelevat hyvin tarkoitustaan ja riippumattoman tilintarkastajan lakisääteinen tarkastus lisää tilinpäätösten luotettavuutta. (Kallunki 2014, 12-13.)

Tilinpäätösanalyysissä paneudutaan tarkasti yrityksen lukuihin. Sen avulla voidaan hyvin arvioida yrityksen liiketoiminnan riskejä, kannattavuutta ja kasvua. Näitä asioita analysoidaan tilinpäätösanalyysissä tunnuslukujen avulla, joita on tutkittu ja kehitetty paljon, jotta niiden avulla pystyttäisiin kuvaamaan yrityksen toimintaa mahdollisimman hyvin. Erilaisten rahoitustieteen mallien ja teorioiden tuominen perinteisen tilinpäätösanalyysin rinnalle on tuonut huomattavasti lisäarvoa päätöksenteon kannalta. (Kallunki 2014, 12-13.)

3.1 Tilinpäätösanalyysin käyttäjät

Tilinpäätösanalyysistä saatavaa informaatiota käyttävät kaikki yrityksen sidosryhmät, jotka tarvitsevat tietoa yrityksen taloudellisesta tilasta. Näihin sidosryhmiin kuuluvat osakkeenomistajat, lainoittajat, tavaroiden toimittajat, asiakkaat, yrityksen johto ja työntekijät sekä viranomaiset. Riippuen siitä mihin kohde ryhmään kuuluu, jotkut sidosryhmät tekevät syvällisen tilinpäätösanalyysin kohdeyrityksestä, kun taas joillekin riittää erilaisista informaatiopalveluista saadut tiedot. (Kallunki 2014, 15-16.)

Yrityksen omistajat ovat yleensä tärkein tilinpäätösinformaatiota käyttävä sidosryhmä. Yrityksen omistajiin kuuluvat nykyiset omistajat sekä tulevat sijoittajat. Sijoittajien tuotto perustuu yrityksen arvonnousuun ja tuleviin osinkoihin. Näihin asioihin taas vaikuttavat yrityksen tuleva kannattavuus sekä tähän liittyvä riski. Tämän vuoksi näitä asioita

kuvaavat tilinpäätösanalyysit ovat erittäin tärkeä tietolähde osto- ja myyntipäätöksiä arvioidessa. (Kallunki 2014, 15-16.)

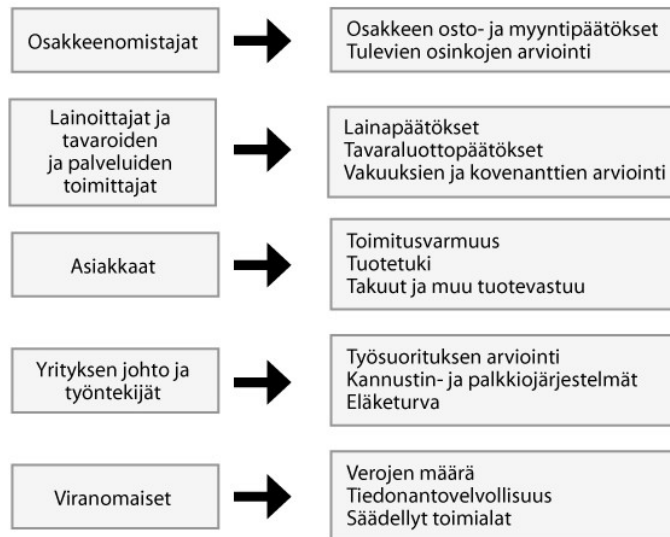
Pörssiin listaamattomiin yrityksiin sijoittavan täytyy yleensä tehdä itse päätöksiään tukeva tilinpäätösanalyysi, kun taas pörssiin listatuille yrityksille nämä on yleensä jo valmiiksi laadittu sijoitusanalyttikkojen tai muiden palveluidentarjoajien puolesta. Pörssiin listatuilla yrityksillä on myös käytössä IFRS-tilinpäätökset, joiden on tarkoitus tuottaa informaatiota osakesijoittajan tarpeista lähtien. (Kallunki 2014, 15-16.)

Toinen yrityksen tärkeä sidosryhmä on lainoittajat ja tavarantoimittajat. Lainoittajiin kuuluvat pitkäaikaista rahoitusta tarjoavat instituutiot, kuten pankit. Tavarantoimittajiin kuuluvat tavaroita, raaka-aineita ja palveluita toimittavat yritykset, jotka tarjoavat yritykselle yleensä maksuaikaa ostettujen palveluiden ja materiaalien maksamiseen. Yhteistä tälle sidosryhmälle on, että siihen kuuluvilla on velkasitoumuksia yrityksen kanssa. Tavarantoimittajia kiinnostaa erityisesti maksuvalmius lyhyellä aikavälillä, koska maksuajat ovat yleensä enimmillään muutamia kuukausia. Lainoittajille taas on tärkeää yrityksen kannattavuus ja vakavaraisuus, koska lainojen takaisinmaksuajat ovat useimmiten pidempiä. (Kallunki 2014, 16-17.)

Yrityksen asiakkaille on tärkeää toimitusvarmuus, tuotetuki ja takuut. Mitä suuremmista ostoista puhutaan sitä tärkeämpiä nämä ovat. Esimerkiksi viivästyvät toimitukset saattavat aiheuttaa asiakkaille huomattavia kuluja. Asiakas voi saada tilinpäätöksestä tärkeää tietoa arvioidessaan, voiko se ostaa suuren ja pitkäaikaisen hankkeen yritykseltä. (Kallunki 2014, 17.)

Yrityksen johdon suoriutumista tehtävästään arvioidaan yleensä yrityksen tilikauden menestymisen perusteella. Johdon palkkiot ovat yleensä sidottu yrityksen tulokseen ja kasvuun. Myös työntekijöillä saattaa olla tulospalkkiojärjestelmä, joka on sidottu yrityksen tulokseen. (Kallunki 2014, 18.)

Myös viranomaiset ovat keskeinen tilinpäätösinformaatiota käyttävä ryhmä. Erityisesti verottajaa kiinnostaa yrityksen tulos, jonka mukaan yrityksen tulisi maksaa veroja. Myös julkisia palveluita toimittavien yritysten hinnoittelun kohtuullisuutta voidaan arvioida toimitettujen tilinpäätösten perusteella. Kuviossa 5 on vielä erikseen havainnollistettu, että mitä tietoja kukin ryhmä käyttää. (Kallunki 2014, 18.)

Kuvio 5. Tilinpäätöstiedot ja käyttäjät (Kallunki 2014, 19).

3.2 Tilinpäätösanalyysin toteuttaminen

Tilinpäätösanalyysiä aloittaessa on hyvä huomioida, että eri sidosryhmät ovat erilaisessa suhteessa yritykseen ja näin ollen tarvitsevat erilaista tietoa. Tiedontarpeet voivat myös vaihdella tietyn sidosryhmän sisällä. Nämä erilaiset kiinnostuksenkohteet vaikuttavat siihen, miten eri tavoilla lasketut tunnusluvut hyödyttävät kyseistä sidosryhmää. Tilinpäätöksestä laskettujen tunnuslukujen kuvaileminen ja analysointi on nimeltään tilinpäätösanalyysi. (Ikäheimo & Malmi & Walden. 2016, 97.)

Varsinaisena tilinpäätösanalyysinä voidaan pitää tilinpäätöksen muokkausta ja näiden lukujen pohjalta tehtävää tunnuslukuanalyysiä. Tilinpäätöstä muokattaessa arvioidaan, miten riittävän kuvan se antaa omistajan kannalta. Tarvittaessa tehdään erilaisia oikaisuja, jotka helpottavat eri yritysten vertailua keskenään sekä eri vuosien vertailua keskenään. Mikäli erityisiä poikkeamia löydetään, oikaistaan tilinpäätökset niin, että ne ovat vertailukelpoisia keskenään. Oikaisussa tärkeimpänä tietolähteenä käytetään tilinpäätöksen liitetietoja, joiden avulla voidaan tarkastella yksityiskohtaisemmin tilinpäätöksessä tehtyjä valintoja. (Ikäheimo ym. 2016, 97.)

Tunnuslukuanalyysissä tutkitaan laskettujen tunnuslukujen pohjalta, millainen yrityksen taloudellinen tilanne on ollut aikaisemmin ja millainen se on tällä hetkellä. Taloudellisesta näkökulmasta pystytään analysoimaan yrityksen toiminnan kannattavuutta, tehokkuutta ja kehitystä. Lisäksi voidaan tarkastella yrityksen rahoituksellista asemaa

rahoitusrakenteen ja maksuvalmiuden osalta. Tietolähteenä tunnuslukuanalyysissä on tilinpäätöksestä saatavat luvut, joita suhtautetaan toisiinsa tai ulkopuoliseen vertailuluukuun. Oleellista on lukujen ajallinen kehitys ja tämän kehityksen vertailu muihin alan yrityksiin. (Ikäheimo ym. 2016, 97-98.)

3.3 Tilinpäätöksen oikaisu

Tilinpäätösinformaation tulkinnassa saattaa olla eroja, jonka vuoksi tilinpäätökset eivät ole vertailukelpoisia keskenään. Jos tilinpäätökset eivät ole vertailukelpoisia keskenään, vähenee niiden informaatioarvo huomattavasti. Jotta oikaisuja pystyttäisiin tekemään, on tutustuttava niihin harkinnanvaraisuuksiin, joita tilinpäätäjillä on käytössä. (Salmi 2012, 94.)

Yrityksellä saattaa olla tulossuunnitteluita, joiden kautta on asetettu tavoitetuloksia. Nämä tavoitetulokset voivat olla asetettu verotuksen, kirjanpidon tai esimerkiksi voitonjaon näkökulmasta. Virallisessa tilinpäätöksessä annettu tilikauden tulos ei siis välttämättä vastaa todellisuutta yrityksen toiminnan kannattavuudesta ja taloudellisesta tilanteesta. Tilinpäätöksen lukijan tulisi selvittää liiketoiminnan todellinen tulos, joka kuvaa mahdollisimman hyvin liiketoiminnan jatkuvuutta ja kannattavuutta. Myös taseessa esitettävä rahoituksellinen asema voi todellisuudessa olla erilainen. (Salmi 2012, 94.)

3.3.1 Tuloslaskelman oikaisu

Oikaistu tuloslaskelma kuvaa mahdollisimman tarkasti liiketoiminnan oikeaa tulosta. Oikaistun tuloslaskelman kaava ei ole täysin samanlainen kuin KPA:n mukainen virallinen tuloslaskelman kaava. Tämä johtuu siitä, että oikaistussa tuloslaskelmassa on erilainen tarkastelunäkökulma. (Salmi 2012, 94.)

Oikaistussa liikevaihdossa liikevaihtoon kirjataan varsinaisesta liiketoiminnasta saadut tuotot. Tästä tulee vähentää annetut alennukset, arvonalisäverot sekä muut välittömät verot, koska nämä erät eivät kuulu yritykselle. Tärkeimpänä kriteerinä liikevaihdon oikaisussa on se, onko tulo jo ansaittu vai onko siihen kirjattu pitkäaikaisten toimitussopimusten tuottoja. (Salmi 2012, 94.)

Valmistus omaan käyttöön saattaa joissain tilanteissa olla merkittävä osa yrityksen toiminnasta. Tällöin yritys on saattanut vähentää omaan käyttöön valmistettujen tuotteiden valmistuskulut, ja kirjata ne ainoastaan taseeseen, jolloin ne eivät näy ollenkaan tuloslaskelmassa. Jos valmistus omaan käyttöön halutaan pitää näkyvillä tuloslaskelmassa, tulee sinne myös kirjata vastaavat kulut. (Salmi 2012, 94.)

Liiketoiminnan muissa tuotoissa saattaa olla kirjattuna hyvin paljon eri eriä. Oikaisussa sinne hyväksytään ainoastaan muut kuin varsinaisen liiketoiminnan säännölliset tuotot. Tällöin muut kertaluonteiset erät eliminoidaan tuotoista. Tyypillisiä kertaluonteisia eriä ovat pitkäaikaisten varojen myyntivoitot. Saadut avustukset lasketaan säännöllisiksi tuloina, koska niitä vastaavat aina kulut, joihin avustukset ovat käytetty. (Salmi 2012, 94.)

Tuloslaskelmasta löytyy aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden osto. Tämä erä korjataan liikevaihtoa vastaavaksi varastojen muutoksella. Varastojen muutoksella voi olla suuri vaikutus yrityksen tulokseen, eivätkä ulkopuoliset pysty mitenkään laskemaan varaston todellista arvoa. Jos varaston arvon laskemisperiaatetta on muutettu, on tämän taustalla yleensä huonontunut kannattavuus. (Salmi 2012, 94-95.)

Ulkopuoliset palvelut ovat suoraan liiketoimintaan liittyviä kuluja. Jos ulkopuolisten palveluiden kasvu on poikkeuksellisen suurta, voi se johtua siitä, että joitain yrityksen palveluita on ulkoistettu. Tällöin erän kasvu johtuu ainoastaan rakenteellisesta muutoksesta palveluiden hoitamisessa. (Salmi 2012, 95.)

Henkilöstökulujen oikaisu on tärkeää varsinkin pienemmissä omistajavetoisissa yrityksissä. Tämä ei yleensä johdu siitä, ettei yrityksellä ole varaa maksaa palkkaa, vaan siitä, että verotuksellisesti on huomattavasti järkevämpää nostaa tulonsa muussa muodossa kuin palkkana. Oikaisuita tehtäessä on huomattava, että yrityksen kannattavuutta ei voi parantaa ilmaisella työvoimalla. Näin ollen henkilöstökuluihin tulee lisätä palkkaa vähintään sen verran, mitä vastaavassa palkkatyössä samalla alalla ansaitsisi. Henkilöstökulujen oikaisun jälkeen saattaa tulos näyttää hyvin erilaiselta. (Salmi 2012, 95.)

Käyttökate ei enää kirjanpitoasetuksen mukaisesta tuloslaskelman kaavasta löydy. Se pystytään kuitenkin lisäämään sinne laskemalla poistot ja arvonalentumiset liikevoittoon. Käyttökate on hyvin informatiivinen, koska se kertoo tuloslaskelman jäämän lyhytvaikutteisten kulujen jälkeen. Käyttökate voidaan pitää kassaperusteisena tuloksena, jolla yritys hoitaa pääomavelvoitteitaan. (Salmi 2012, 96.)

Poistot oikaistaan, jos ne eivät ole suhteessa pysyvien vastaavien määrään ja jos poistajat ylittävät selvästi tavalliset käytännöt. Tällöin käytetään elinkeinoverolain mukaisia maksimipoistoja, vaikka ne eivät välttämättä olisi suhteessa todellisen taloudellisen pitoajan kanssa. (Salmi 2012, 97.)

Oikaistu liikevoitto, jota kutsutaan liiketulokseksi tarkoittaa oikaistua, säännöllisen ja jatkuvan liiketoiminnan tulosta. Useimmiten se on vertailukelpoinen eri yritysten ja tilikausien välillä. Kannattavuuden tarkastelu pohjautuu liiketuloksen tarkasteluun, koska se on jäämä, josta on vähennetty kaikki liiketoiminnan ylläpitämiseen ja kehittämiseen käytetyt kulut. (Salmi 2012, 97.)

Tuloslaskelmassa ei ole omaa paikkaa kurssieroille. Kurssitappioita ei voida aktivoida taseeseen, joten ne on esitettävä tuloslaskelmassa tulosvaikutteisesti. Realisoimattomia kurssivoittoja ei esitetä, vaan ne merkitään siirtovelkoihin. (Salmi 2012, 97.)

Tuloslaskelman satunnaiset erät tulee eliminoida, koska ne eivät ole merkittäviä jatkuvan liiketoiminnan kannalta. Satunnaisissa erissä saattaa olla myös satunnaisia kuluja, jotka todellisuudessa eivät ole satunnaisia. Myös poistoeron muutos ja vapaaehtoisten varauksen muutos eliminoidaan, koska ne liittyvät ainoastaan tulos- ja verosuunnitteluun. Pakolliset varaukset on merkitty kuluiksi aikaisemmin, joten niitä ei tarvitse oikaista. (Salmi 2012, 98.)

Tilikauden veroissa otetaan huomioon ainoastaan ne verot, jotka aiheutuvat kyseisen tilikauden säännöllisestä liiketoiminnasta. Edellisten tilikausien veronpalautukset ja lisäverot tulee eliminoida. (Salmi 2012, 98.)

Tilikauden niin kutsuttu oikea tulos on nettotulos. Nimitystä käytetään, kun analyysin tekijä on parhaansa mukaan selvittänyt jatkuvan liiketoiminnan tuloksen. Eri henkilöiden laskemat nettotulokset saattavat vaihdella, koska nettotulos on tarkastelijan subjektiivinen käsitys. (Salmi 2012, 99.)

Vaikka tuloslaskelman oikaisu perustuu aina analysoijan arvioihin, on sen tekeminen välttämätöntä. Virallinen ja oikea tulos tulee erottaa toisistaan, koska niiden sisältö on erilainen. Kumpikaan näistä ei ole väärin, vaan erot johtuvat näkökulmien erilaisuudesta.

On myös huomioitava, että aina oikaistavaa ei välttämättä ole. Kuviosta 6 pystyy näkemään, millainen oikaistun tuloslaskelman runko on. (Salmi 2012, 99.)

Oikaistu tuloslaskelma kululajipohjainen	
LIKEVAIHTO (Sales)	Varsinaisen liiketoiminnan tuotot Liiketoiminnan rakennemuutokset saattavat muuttaa liikevaihdon sisältöä
Valmisteveraston muutos	Puolivalmisteiden ja valmiiden tuotteiden, joita yritys on jalostanut, varaston muutos.
Valmistus omaan käyttöön	Ei tarvitse esittää, kulut voidaan aktivoida myös suoraan taseeseen Jos esitetään, esitetään myös kulut tuloslaskelmassa
Liiketoiminnan muut tuotot	Usein pysyvien vastaavien myyntivoittoja Kertaluonteiset ja olennaiset erät eliminoidaan
Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostot	Bruttoperuste, korjataan varaston muutoksella vastaamaan liikevaihtoa Kiinteiden kulujen aktivointi vaikuttaa varaston muutokseen
Varaston muutos	Epäkuranttius ja markkinahinnat saattavat vaikuttaa Kiinteiden kulujen aktivointi mahdollista
Ulkopuolisten palveluiden ostot	Läheisesti liiketoimintaan liittyviä palveluita Ulkoistus saattaa nostaa tasoa kertaluonteisesti
Henkilöstökulut	Tarvittaessa tehtävä palkkakorjaus Eläkevastuut katettava kokonaisuudessaan
Liiketoiminnan muut kulut	Kertaluonteiset ja olennaiset erät eliminoidaan, esimerkiksi pysyvien vastaavien myyntitappiot, romutukset, vahingot
KÄYTTÖKATE (EBITDA)	Tulos lyhytvaikutteisten kulujen jälkeen Erytisen merkittävä rahoittajien näkökulmasta
Poistot ja arvonalentumiset	Suunnitelman mukaisten poistojen vastattava kuluvan omaisuuden todellista taloudellista pitoaikaa
LIIKETULOS (EBIT)	Liiketoiminnan tuloksen perusrivi Riippumaton rahoitusrakenteesta Oikaistuna vertailukelpoinen eri tilikausien ja toimialan eri yritysten välillä
Rahoitustuotot	Rahoitustoiminnan tuotot (korkotuotot, sijoitusten realisointivoitot) Varovaisuus edellyttää voittojen realisointumista
Rahoituskulut	Rahoitustoiminnan kulut (korkokulut, sijoitusten realisointitappiot) Varovaisuuden vuoksi laskennalliset kurssitappiot huomioidaan
TULOS ENNEN VEROJA (PTP)	Kertoo kaudelta syntyneen tuloksen, josta yritystä verotetaan Jos kauden verot poikkeavat paljon veroprocentin mukaisesta, syy selvitettävä
Oikaistut tuloverot	Oikaistua tulosta vastaavat verot Liitetiedoista tarkistetaan verojen erittely
NETTOTULOS (NET INCOME, NET RESULT)	Analysoijan käsitys säännöllisen ja jatkuvan liiketoiminnan tuloksesta
Ei-säännölliset, eliminoidut erät	Kertaluonteiset ja satunnaiset tuotot ja kulut, tilinpäätösjärjestelyt, vähemmistöosuus. Olennaisuus huomioitava.
Eliminoiteja vastaavat verot	Veroja oikaistaan sikäli, kun eliminoinnit ovat verovaikutteisia Vähemmistöosuus ja tietyt myyntivoitot ja -tappiot eivät ole verovaikutteisia
TILIKAUDEN VOITTO/TAPPIO	Tilikauden "virallinen" tulos, yrityksen ja omistajan vaurastuminen/köyhtyminen Vaikuttaa oman pääoman muutokseen

Kuvio 6. Oikaistun kululajipohjaisen tuloslaskelman runko (Salmi 2012, 100).

3.3.2 Taseen oikaisu

Taseen oikaisun ideana on merkitä näkyviin sellainen varallisuus, joka ei taseessa ole näkyvillä ja eliminoida sellaiset erät, joilla ei ole tulontuottamiskykyä. Myös taseessa näkymättömät velat tulee merkitä näkyviin. Varojen ja velkojen muutokset vähentävät ja lisäävät omaa pääomaa nettokorjauksien verran. (Salmi 2012, 101.)

Taseessa näkyvillä perustamismenoilla ja tutkimusmenoilla ei ole tulontuottamiskykyä, joten ne tulee eliminoida vastaavista ja omasta pääomasta. Kehittämismenot voidaan pitää, jos niillä on selvästi tuloja kerryttävää vaikutusta. Liikearvo tulee poistaa useimmiten viidessä vuodessa, tai joissain tapauksissa yhdellä kerralla, jos se osoittautuu arvottomaksi. Näissä tapauksissa omaa pääomaa vähennetään vastaava määrä. Myös kaikki muihin aineettomiin hyödykkeisiin kuuluvat menot eliminoidaan, jos niihin ei liity tulo-odotuksia, ja vähennetään omasta pääomasta. (Salmi 2012, 101.)

Aineellisten hyödykkeiden eriä ei yleensä oikaista. Kuitenkin jos esimerkiksi liitetiedoista selviää, että jossain erässä on olennaisesti yliarvoa, tulee se korjata ja vastaavasti vähentää omasta pääomasta. Saattaa olla myös tilanteita, jolloin esimerkiksi rakennuksia on arvostettu käypää arvoa alemmaksi. Tällöin oma pääoma kasvaa käyvän arvon ja taseeseen merkityn arvon erotuksen verran. (Salmi 2012, 102.)

Sijoituksista tulee myös tarkistaa oikaisua vaativat erät. Niitä voivat olla osuudet konserni- tai omistusyhteisyrityksistä, joiden toiminta on lopetettu, eikä niillä käytännössä ole arvoa. Myös muita sijoituksia, kuten osakkeita on saatettu arvostaa väärin ja niiden arvot tulee korjata oikeiksi. Nämä erotukset laskevat omaa pääomaa. (Salmi 2012, 102.)

Yrityksillä saattaa olla taseessa saamia omistajilta tai saamia konserni- ja omistusyhteisyrityksiltä. Näitä eriä tulee tarkastella kriittisesti, sillä ne saattavat olla sellaisia saamia, joita ei todellisuudessa tulla koskaan maksamaan. Jos erät osoittautuvat tällaisiksi, tulee ne eliminoida ja vastaavasti vähentää omasta pääomasta. Samat asiat tulee tarkistaa pitkä- ja lyhytaikaisista saamisista. (Salmi 2012, 102.)

Vaihto-omaisuutta ei yleisesti pystytä oikaisemaan ilman yrityksestä saatavaa lisätietoa siitä, mitä vaihto-omaisuuteen kuuluu ja miten se on arvostettu. Laskentaperusteen muutos saattaa aiheuttaa suuriakin muutoksia esitettäviin lukuihin, vaikka varaston volyyymi

pysyisi ennallaan. Jos laskentaperustetta muutetaan, tulisi se aina perustella tilinpäätöksessä. (Salmi 2012, 102.)

Myyntisaamisten ja muiden saamisten tulisi olla aina sellaisia saamisia, jotka ovat todella tulossa yritykselle. Tämä tarkoittaa, että maksajien tulee olla maksukykyisiä ja maksuhaluisia. Todennäköiset luottotappiot ja kurssitappiot tulee vähentää saamisista ja omasta pääomasta. (Salmi 2012, 102.)

Taseen vastattavaa puolella ensimmäisenä tulee luonnollisesti oma pääoma. Omassa pääomassa tilikauden voittoa tai tappiota ei voida korvata nettotuloksella, sillä virallinen tilinpäätös sisältää kaikki omaan pääomaan liittyvät tapahtumat, nettotuloksen sisältyessä ainoastaan jatkuvan ja säännöllisen liiketoiminnan. (Salmi 2012, 102.)

Pääomalainoja ei yleensä lueta omaksi pääomaksi, vaan ne kirjataan vieraaseen pääomaan. Ainoastaan jos pääomalaina on todellisuudessa sijoitettu yhtiöön oman pääoman luonteisena, voidaan se laskea omaksi pääomaksi. Tähän liittyvä korko pystytään näkemään liitetiedoista, ja se huomioidaan, jos se on oleellisesti kooltaan merkittävä. (Salmi 2012, 103.)

Kertyneet tilinpäätössiirrot on yrityksestä pidätettyä tuloa niiltä osin, kun niihin ei liity maksamattomia veroja. Verojen vähennyksen jälkeen jäljellä oleva osuus voidaan laskea omaan pääomaan. (Salmi 2012, 103.)

Oma pääoma tulee siis oikaista kaikilla niillä erillä, joilla taseen vastaavaa puolella olevien varallisuuksien arvoja on muutettu. Korottomaan vieraaseen pääomaan katsotaan kuuluvan pakolliset varaukset, koska niihin liittyy tuleva maksuvelvollisuus. Laskennallinen verovelka kuuluu myös samaan kategoriaan. Korolliseen vieraaseen pääomaan kuuluvat lainat rahoituslaitoksilta, joukkovelkakirjalainat ja eläkelainat. Saadut ennakkomaksut lasketaan lyhyt- tai pitkäaikaiseksi velaksi, riippuen siitä milloin ennakkoon maksetut tuotteet ovat tarkoitus toimittaa. Muut pitkäaikaiset velat luetaan korollisiin velkoihin. (Salmi 2012, 103.)

Pitkäaikaisten velkojen lähimmän vuoden aikana maksuun tulevat osat luetaan lyhytaikaiseen vieraaseen pääomaan. Nämä voivat olla korottomia tai korollisia. Pienempien yritysten tilinpäätöksissä tätä siirtoa ei yleensä tehdä. Muut lyhytaikaiset velat ja siirtovelat oletetaan olevan korottomia. (Salmi 2012, 104.)

Taseen oikaisu on yleisesti ottaen huomattavasti vaikeampaa kuin tuloslaskelman oikaisu. Tämä johtuu siitä, että tase kuvastaa tulevaisuudessa saatavia tuottoja, eikä tilinpäätös tarjoa perusteita taseen oikaisulle. Tulee myös ottaa huomioon, että IFRS-taseessa voi olla paljon sellaisia aineettomia hyödykkeitä, joiden tulontuottamiskyky ei ole mitenkään varmaa. (Salmi 2012, 104.)

4 Analysoitavat tunnusluvut

Tilinpäätöstä lukemalla voidaan päästä pitkälle yrityksen toimintaan tutustuessa, mutta usein yritystä analysoidessa halutaan päästä pidemmälle. Halutaan selvittää esimerkiksi yrityksen kehitystä tai vertailla sitä samalla toimialalla toimiviin yrityksiin. Näissä tilanteissa on hyvä laskea yritykselle erilaisia tunnuslukuja. (Leppiniemi & Kykkänen 2015, 171.)

Tunnuslukujen laskeminen on usein standardisoitua, jotta päästään mahdollisimman vertailukelpoisiin lopputuloksiin. Tunnusluvut ovat usein prosenttimuotoisia, joten niiden avulla voidaan vertailla eri kokoluokan yrityksiä. On kuitenkin huomattava, että toimiala saattaa vaikuttaa merkittävästi tunnuslukujen suuruuteen, ja yleensä onkin paljon luotettavampaa vertailla tunnuslukuja samalla toimialalla toimivien yritysten kesken. Perinteisimmät tunnusluvut kuvaavat kannattavuutta, vakavaraisuutta ja maksuvalmiutta. (Leppiniemi & Kykkänen 2015, 171.)

4.1 Kannattavuuden tunnusluvut

Tavallisesti yrityksen kannattavuutta kuvaavia tunnuslukuja lasketaan kahdella eri tavalla. Ensimmäisessä tavassa yrityksen viimeisen 12 kuukauden tulosta verrataan joko liikevaihtoon tai pääomaan. Tämä lähestymistapa kertoo yrityksen saamasta katteesta, eli siitä, miten suuri osa myynnistä on tulosta. Toinen tapa kertoo, miten paljon yritys on pystynyt tuottamaan tulosta pääomalleen. (Leppiniemi & Kykkänen 2015, 172; Alma Talent 2018.)

Lähestymistavasta, jossa 12 kuukauden tulosta verrataan liikevaihtoon, voidaan käyttää nimitystä voittoprosentti lähestymistapa. Se soveltuu hyvin yrityksen vuosittaisen

kehityksen ja muutosten tutkimiseen. Vaikka tapa sopii hyvin eri tilikausien vertailuun, soveltuu se huonosti eri yritysten väliseen vertailuun, koska se kertoo enemmän yrityksen toimintapolitiikasta kuin kannattavuudesta. (Leppiniemi & Kykkänen 2015, 172.)

4.1.1 Liikevoittoprosentti

Liikevoittoprosentti on tavanomaisin voittoprosenttiin perustuva tunnusluku. Se soveltuu hyvin yrityksen tilikausien vertailuun. Lisäksi sitä voidaan käyttää samalla toimialalla toimivien yritysten vertailuun. Liikevoittoprosentti soveltuu usein paremmin yritysten vertailuun kuin käyttökateprosentti. Liikevoittoprosentin kaava on seuraava:

Liikevoittoprosentti = Liikevoitto / Liikevaihto * 100%
(Leppiniemi & Kykkänen 2015, 172; Alma Talent 2018.)

4.1.2 Käyttökateprosentti

Käyttökateprosentti on myös yksi voittoprosenttiperusteisista tunnusluvuista. Kaavassa oleva käyttökate saadaan, kun liikevoittoon lisätään poistot ja arvonalentumiset. Käyttökateprosentti kertoo, miten suuri osa liikevaihdosta jää katteeksi, kun siitä vähennetään yrityksen toimintakulut. (Leppiniemi & Kykkänen 2015, 173.)

Käyttökateprosentin avulla yrityksen kannattavuutta analysoitaessa tulee ottaa huomioon, että yrityksen toimiala vaikuttaa hyvin paljon tunnusluvun suuruuteen. Tämän vuoksi käyttökateprosentti soveltuu parhaiten yrityksen eri tilikausien sekä toimialalukujen vertailemiseen. Käyttökateprosentti lasketaan seuraavalla kaavalla:

Käyttökateprosentti = Käyttökate / Liikevaihto * 100%
(Leppiniemi & Kykkänen 2015, 173; Alma Talent 2018.)

4.1.3 Oman pääoman tuottoprosentti

Oman pääoman tuottoprosentti kuvaa tilikauden tuloksen suhdetta omaan pääomaan, ja näin ollen se kertoo, miten paljon omalle pääomalle on kertynyt tuottoa tilikauden aikana. Se on yksi tärkeimmistä yrityksen kannattavuutta kuvaavista mittareista. Jakajana

käytetään tilikauden keskimääräistä omaa pääomaa, koska se kertoo, kuinka paljon pääomaa on keskimäärin ollut käytössä. (Leppiniemi & Kykkänen 2015, 172.)

Oma pääoma koostuu yrityksen perustamisvaiheessa tehdyistä pääomasijoituksista sekä yritykseen jätetyistä voittovaroista. Oman pääoman riskisyyden vuoksi sille asetetaan korkeita tuotto-odotuksia. Mitä riskisempi yritys on, sitä suurempi tuotto-odotuksen tulisi olla. Ohessa oman pääoman tuottoprosentin kaava:

Oman pääoman tuottoprosentti = $\text{Voitto} / \text{OPO keskimäärin} * 100\%$
(Leppiniemi & Kykkänen 2015, 173; Alma Talent 2018.)

4.1.4 Sijoitetun pääoman tuottoprosentti

Sijoitetun pääoman tuottoprosentti on myös yksi tärkeimmistä tilinpäätösanalyysistä saatavista tunnusluvuista. Luku kertoo missä suhteessa yrityksen sitoma pääoma on suhteessa yrityksen tulokseen. Sijoitetun pääoman tuottoprosentin tulee yleisesti olla reilusti vieraalle pääomalle maksettavaa korkoa suurempi. Tunnusluku soveltuu myös eri toimialoilla toimivien yritysten vertailuun. Sijoitetun pääoman tuottoprosentin kaava on seuraava:

Sijoitetun pääoman tuottoprosentti = $\text{Voitto} + \text{Rahoituskulut} / \text{Sijoitettu pääoma keskimäärin tilikaudella} * 100\%$
(Leppiniemi & Kykkänen 2015, 173-174; Alma Talent 2018.)

4.1.5 Kokonaispääoman tuottoprosentti

Kokonaispääoman tuottoprosentti kertoo, kuinka paljon koko yritykseen sitoutuneelle pääomalle on kertynyt tuottoa. Kaavassa verrataan tilikauden tulosta ennen veroja ja rahoituskuluja siihen pääomaan, joka on kokonaisuudessaan sitoutunut yrityksen toimintaan. (Leppiniemi & Kykkänen 2015, 174; Alma Talent 2018.)

Kokonaispääoman tuottoprosentti kuvaa hyvin yrityksen kykyä huolehtia sen käytössä olevasta pääomasta. Lukua voidaan kutsua myös kansantaloudelliseksi kannattavuudeksi, koska se mittaa tuottoa sitoutetuille resursseille. Kokonaispääoman

tuotto prosentti tulisi olla parempi kuin valtion pitkien joukkovelkakirjojen korot. Tunnusluku lasketaan seuraavalla kaavalla:

$$\text{Kokonaispääoman tuotto prosentti} = \frac{\text{Voitto} + \text{Rahoituskulut} + \text{Verot}}{\text{Kokonaispääoma}} * 100\%$$

(Leppiniemi & Kykkänen 2015, 174; Alma Talent 2018.)

4.2 Vakavaraisuuden tunnusluvut

Vakavaraisuuden tunnusluvuilla mitataan yrityksen kykyä selvitä erilaisista velvoitteistaan pitkällä aikavälillä. Yrityksen rahoitusriskiä arvioidaan yleensä sen pääomarakenteen kannalta. Mitä suurempi vieraan pääoman osuus on suhteessa omaan pääomaan, sitä huonompi sen vakavaraisuus on. Mitä heikompi yrityksen vakavaraisuus on, sitä suurempi rahoitusriski siihen yleensä liittyy. (Leppiniemi & Kykkänen 2015, 175; Alma Talent 2018.)

4.2.1 Omavaraisuusaste

Vakavaraisuuden tavallisimpiin mittareihin kuuluu omavaraisuusaste. Se kertoo yrityksen oman pääoman ja vieraan pääoman suhteen. Mitä suurempi osuus yrityksen rahoituksesta koostuu vieraasta pääomasta, sitä heikompi sen vakavaraisuus on. Mitä korkeampi yrityksen omavaraisuusaste on, sitä vakaammalla pohjalla sen liiketoiminta on. (Leppiniemi & Kykkänen 2015, 175; Alma Talent 2018.)

Yrityksen tappiolliset tilikaudet katetaan yleisesti taseessa olevilla varoilla. Mikäli varojen muodostama puskuri laskee liian alhaiseksi, voi yksikin heikompi tilikausi kaataa yrityksen. Hyvän vakavaraisuuden omaavan yrityksen on huomattavasti helpompi selvitä suhdanteista ja toimintaympäristön muutoksista. Omavaraisuusaste lasketaan seuraavasti:

$$\text{Omavaraisuusaste (\%)} = \frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Koko pääoma}} * 100\%$$

(Leppiniemi & Kykkänen 2015, 175; Alma Talent 2018.)

4.2.2 Nettovelkaantumisaste

Nettovelkaantumisaste eli gearing on toinen yleisesti käytetty vakavaraisuutta kuvaava tunnusluku. Tunnusluku kuvaa korollisen vieraan pääoman suhdetta omaan pääomaan. Kaavassa nettovelat saadaan, kun korollisesta vieraasta pääomasta vähennetään rahat ja rahoitusarvopaperit. Nämä vähennetään, koska ne ovat käytännössä likvideitä varoja, joilla voitaisiin suoraan lyhentää velkaa. (Leppiniemi & Kykkänen 2015, 176; Alma Talent 2018.)

Mitä korkeampi yrityksen nettovelkaantuminen on, sitä vaikeampi sen on saada lisää rahoitusta toimintaansa. Lisäksi suuri nettovelkaantumisaste rajoittaa yrityksen kasvumahdollisuuksia. Kyseinen tunnusluku soveltuu käytettäväksi myös eri toimialojen yritysten vertailussa. Nettovelkaantumisasteen kaava on:

Nettovelkaantumisaste = Korollinen vieras pääoma – Rahat ja rahoitusarvopaperit / Oma pääoma * 100%

(Leppiniemi & Kykkänen 2015, 176; Alma Talent 2018.)

4.2.3 Suhteellinen velkaantuneisuus

Velkojat aiheuttavat yrityksille rasitteita. Suhteellinen velkaantuneisuus kuvaa yrityksen velkojen suhdetta sen toiminnan laajuuteen eli liikevaihtoon. Tunnusluvussa taseessa olevat velat saadaan suoraan taseesta, kunhan niistä vähennetään saadut ennakot. (Leppiniemi & Kykkänen 2015, 176; Alma Talent 2018.)

Tunnusluku ei sovi eri alojen yritysten vertailuun, koska eri alan yrityksillä luvut voivat vaihdella huomattavasti. Sen sijaan sitä käytetään enemmän yrityksen kehityksen kuvaamisessa ja seuraamisessa sekä saman toimialan yritysten vertailemisessa. Suhteellisen velkaantuneisuuden kaava on seuraava:

Suhteellinen velkaantuneisuus = Taseen velat / Liikevaihto * 100%

(Leppiniemi & Kykkänen 2015, 176; Alma Talent 2018.)

4.3 Maksuvalmiuden tunnusluvut

Maksuvalmiuden tunnusluvut kuvaavat sitä, miten yritys kykenee selviytymään erilaisista maksuvelvoitteistaan. Vaikka kannattavuus ja vakavaraisuus olisivat hyvällä tasolla, tulee yrityksen silti selviytyä juoksevien kulujen maksuista kuten palkat ja tavaraostot. Jos yrityksen maksuvalmius on hyvällä tasolla, on sen helppo saada lainaa sekä selviytyä maksuistaan. Maksuvalmiutta ei ole kuitenkaan helppo päätellä tilinpäätöksen perusteella. Yrityksen rahoitusomaisuus saattaa vaihdella suuresti tilikauden aikana ja tilinpäätös kuvaa vain tilinpäätöspäivää. (Leppiniemi & Kykkänen 2015, 177; Alma Talent 2018.)

4.3.1 Quick ratio

Quick ratio kuvaa, miten hyvin yritys pystyy selviämään lyhytaikaisista veloista rahoitusomaisuudellaan. Tunnusluvussa lasketaan rahoitusomaisuuden suhde lyhytaikaiseen vieraaseen pääomaan. Suhde ei saa olla liian pieni, jotta yrityksellä on varoja mahdollisiin yllättäviin menoihin. (Leppiniemi & Kykkänen 2015, 177; Alma Talent 2018.)

Quick ration suositusarvona voidaan pitää 1, jolloin yritys pystyy kattamaan koko lyhytaikaisen velan määrän rahoitusomaisuudellaan. Mikäli yrityksen tulorahoitus on runsasta ja sen on mahdollista saada helposti lisärahoitusta, tulee se toimeen myös pienemmillä rahoitusvaroilla. Tunnuslukua on siis hyvä käyttää yhdessä muiden tunnuslukujen kanssa. Tunnuslukua voidaan käyttää yrityksen kehityksen seuraamiseen ja vertailuun saman toimialan yrityksiin. Luku lasketaan seuraavalla kaavalla:

Quick ratio = Rahoitusomaisuus / Lyhytaikainen vieras pääoma
(Leppiniemi & Kykkänen 2015, 177; Alma Talent 2018.)

4.3.2 Current ratio

Current ratio on samankaltainen tunnusluku kuin quick ratio. Myös tässä arvioidaan yrityksen varallisuuden riittävyyttä juokseviin menoihin. Erona on se, että current ratiossa rahoitusomaisuuteen otetaan mukaan myös vaihto-omaisuus. (Leppiniemi & Kykkänen 2015, 178; Alma Talent 2018.)

Current ratioa tulkittaessa seurataan yleensä luvun kehittymistä. Luvun muutoksia voidaan yleensä selvittää muiden tunnuslukujen avulla, kuten ostovelkojen, vaihto-omaisuuden ja myyntisaamisten kiertoajoilla. Tunnuslukua käytetään yleensä yksittäisen yrityksen tai saman toimialan yritysten maksuvalmiuden kehityksen arviointiin. Current ratio lasketaan seuraavalla kaavalla:

Current ratio = Vaihto-omaisuus + Rahoitusomaisuus / Lyhytaikainen vieras pääoma
(Leppiniemi & Kykkänen 2015, 178; Alma Talent 2018.)

4.4 Kiertoaikatunnusluvut

Kiertoaikoja kuvaavien tunnuslukujen avulla pyritään analysoimaan rahan sitoutuneisuutta yrityksen toimintaan ja pääoman käytön tehokkuutta. Kiertoaikatunnuslukujen avulla lasketaan esimerkiksi maksuaikoihin ja varaston kiertoon liittyviä rahoitustarpeita sekä pääoman vapautettavuutta muuhun käyttöön. (Leppiniemi & Kykkänen 2015, 178; Alma Talent 2018.)

4.4.1 Myyntisaamisten kiertoaika

Myyntisaamisten kiertoaika kertoo, kuinka kauan yrityksen liikevaihto on saamisina, ennen kuin se tulee rahana kassaan tai pankkitilille. Myyntisaamisten kiertoaika lasketaan suhteuttamalla vuoden myyntisaamisten määrä vuoden liikevaihtoon. Tunnusluku kuvaa yrityksen antamia maksuaikoja sekä perinnän tehokkuutta. (Leppiniemi & Kykkänen 2015, 178; Alma Talent 2018.)

Myyntisaamisten kiertonopeutta tehostamalla yritys pystyy parantamaan tulorahoituksen riittävyttä. Myyntisaamisten kiertonopeutta voidaan pitää hyvänä, jos se on lähes samassa suhteessa ostovelkojen kiertoajan kanssa. Tunnusluvun tavoitearvo on toimialakohtainen, joten se ei sovellu hyvin eri toimialoilla toimivien yritysten vertailuun. Myyntisaamisten kiertoaika lasketaan seuraavalla kaavalla:

Myyntisaamisten kiertoaika (pv) = $365 \cdot \text{Vaihto-omaisuus} / \text{Liikevaihto}$
(Leppiniemi & Kykkänen 2015, 178; Alma Talent 2018.)

4.4.2 Ostovelkojen kiertoaika

Ostovelkojen kiertoaika kuvastaa, miten kauan yrityksen ostovelat ovat velkana, ennen kuin ne maksetaan. Myös tämä tunnusluku on toimialasta riippuva, koska eri toimialoilla vallitsevat erilaiset maksuajat. Ostovelkojen kiertoaikojen vertailu soveltuu kuitenkin hyvin samalla toimialalla toimivien yritysten välillä. (Leppiniemi & Kykkänen 2015, 179; Alma Talent 2018.)

Ostovelkojen kiertoaikojen pidentyminen kertoo yleensä maksuvalmiuden heikkenemisestä. Poikkeuksellisen pitkät maksuajat viittaavat usein maksuvaikeuksiin. Nopeasti ostovelkansa hoitava yritys pystyy hyödyntämään käteisalennuksia ja näin tehostamaan toimintaansa. Ostovelkojen kiertonopeus lasketaan seuraavasti:

Ostovelkojen kiertoaika (pv) = $365 * \text{Ostovelat} / \text{Aine- ja tarvikeostot}$
(Leppiniemi & Kykkänen 2015, 179; Alma Talent 2018.)

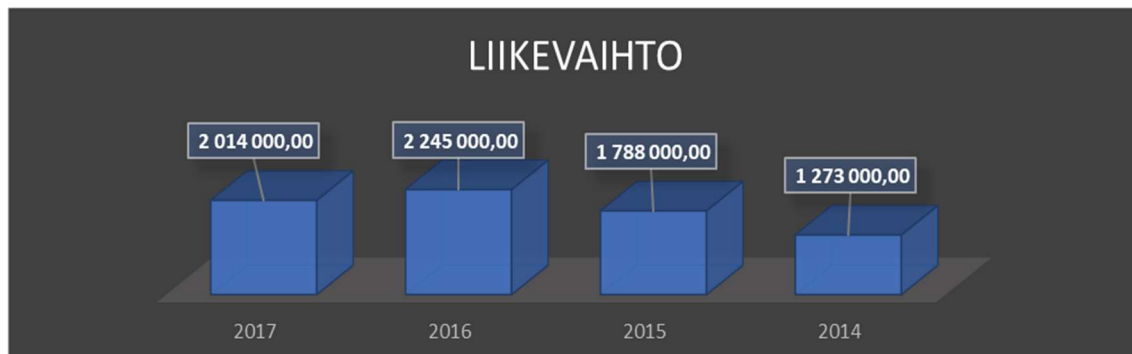
5 Yrityksen tilinpäätösanalyysi

Opinnäytetyön kohdeyrityksenä toimii kotimainen yksityinen osakeyhtiö Sepän Viisari Oy. Tilinpäätösanalyysin aineistona käytettiin kohdeyrityksen tilinpäätösmateriaaleja vuosilta 2015-2017. Yrityksen taloudellista tilannetta tarkastellaan erilaisten tunnuslukujen kautta. Laskettavat tunnusluvut kuvaavat kannattavuutta, vakavaraisuutta sekä maksuvalmiutta.

Yrityksen virallinen toimiala on uusien ja käytettyjen arvokellojen kauppa sekä kultasepänliikkeen harjoittaminen, kultaseppä kaupan alan tuonti- ja vientikaupan palveluiden tuottaminen, varsinainen osto- ja myyntitoiminta. Sepän Viisari Oy on yksi tunnetuimmista alalla toimivista yrityksistä. Liikevaihto koostuu suurimmaksi osaksi käytettyjen arvokellojen myynnistä.

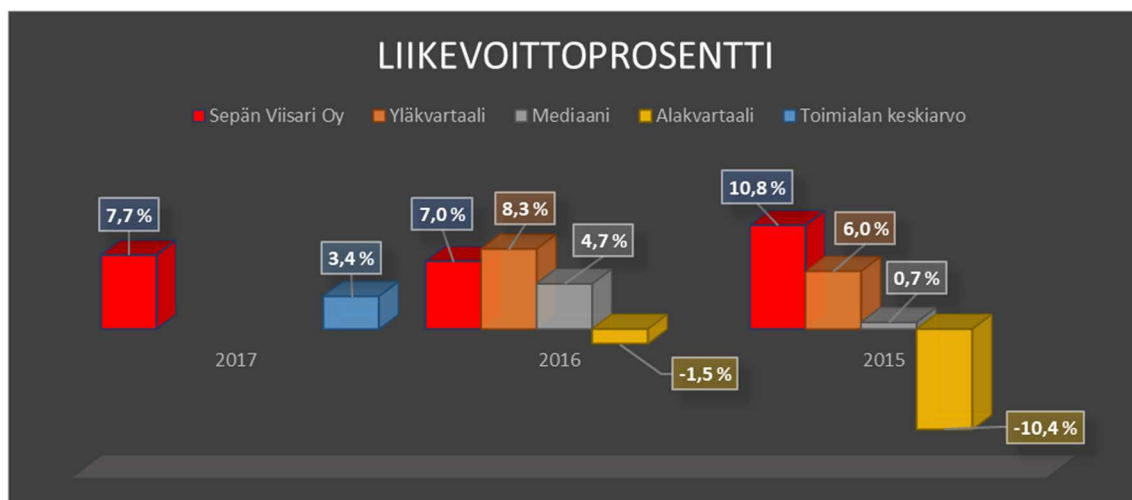
Laskettuja tunnuslukuja vertaillaan Finnveralta saataviin toimialan alakvartaaliin, mediaaniin ja yläkvartaaliin. Vertailtavana toimialana käytettiin Kultasepän teosten ja kellojen vähittäiskauppaa (47770). Osaa tunnusluvuista vertaillaan myös Alma Median tietopalveluiden tunnuslukuoppaasta löytyviin ohjearvoihin.

Alla olevassa kuviossa on esitetty yrityksen liikevaihto tuhannen euron tarkkuudella vuosittain. Kuvioista voidaan nähdä, että liikevaihto on noussut tasaisesti, mutta vuosi 2016 on ollut erityisen hyvä. (Sepän viisari Oy 2015–2017 tilinpäätökset.)

5.1 Kannattavuus

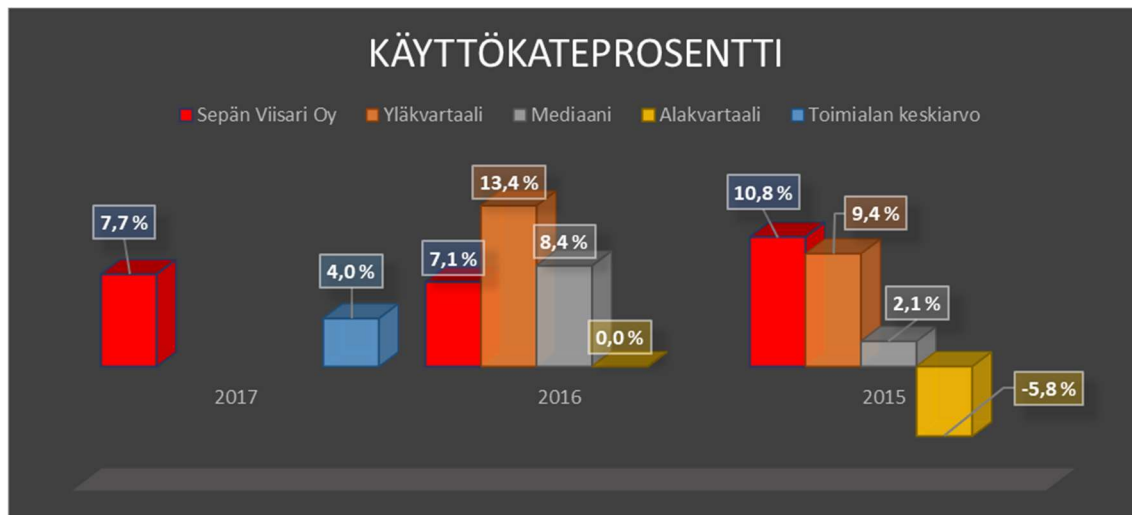
Tässä luvussa tarkastellaan yrityksen kannattavuutta liikevoittoprosentin, käyttökateprosentin sekä eri tuottoosenttien kautta.

Kuvio 7. Liikevoittoprosentti (Sepän viisari Oy 2015–2017 tilinpäätökset; Toimiala Online 2018).

Kuvio 7 esittää yrityksen liikevoittoprosentin kehittymisen ja vertailun toimialaan. Vuosi 2015 oli tarkastelujakson ajalta paras. Liikevoittoprosentti oli huomattavasti toimialan yläkvartaalin yläpuolella. Vuonna 2016 se kuitenkin laski huomattavasti ja yläkvartaalista jäätiin 1,3 prosenttia. Tämä ei kuitenkaan ollut kokonaisuudessaan huono tulos, koska arvo on vielä toimialan mediaanin yläpuolella. Vuonna 2017 liikevoittoprosentti nousi hie-man edellisestä ja oli toimialan keskiarvoon verrattuna hyvä.

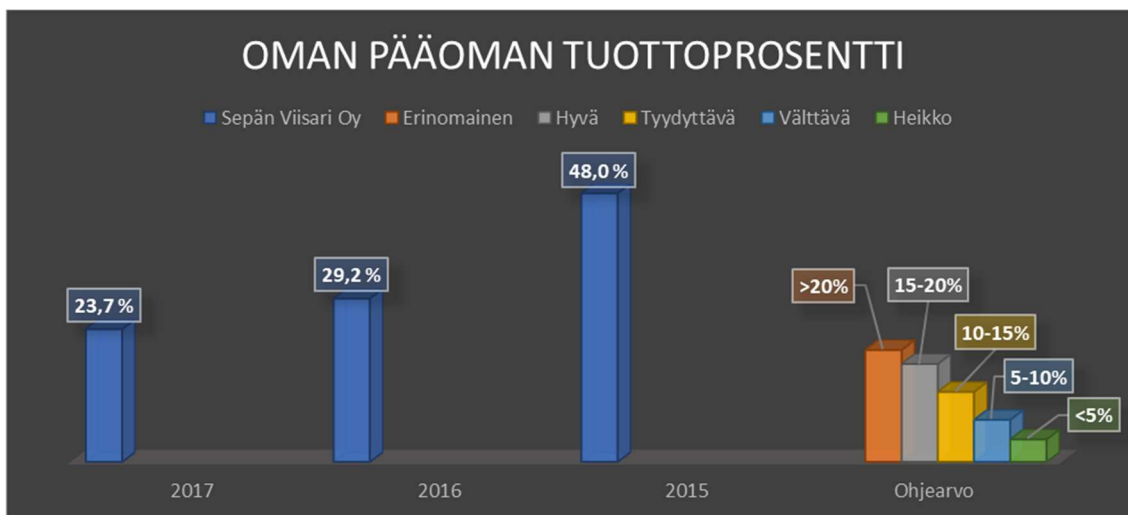
Yrityksen liiketulosprosentti on laskenut tarkastelujakson alkupuolelta, jolloin se oli huomattavasti toimialan yläkvartaalin yläpuolella. Vaikka lasku vuodesta 2015 oli melko suuri, on tunnusluvun arvo erittäin hyvällä tasolla vielä vuonna 2017.

Kuvio 8. Käyttökateprosentti (Sepän viisari Oy 2015–2017 tilinpäätökset; Toimiala Online 2018).

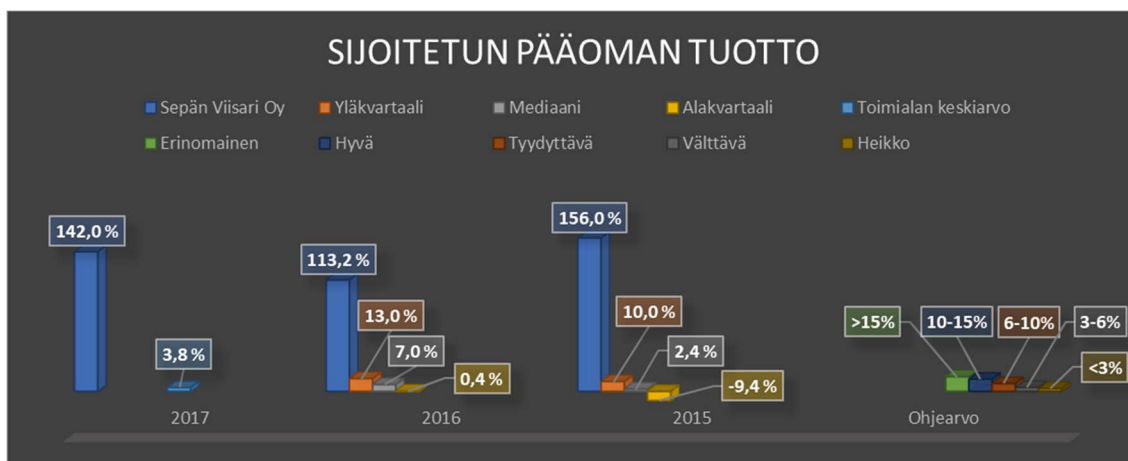
Kuviosta 8 näkyy käyttökateprosentin kehitys ja vertailu toimialaan. Kohdeyrityksessä taulukoissa käytetylle tarkkuudelle pyöristetty käyttökateprosentti on sama kuin liikevoittoprosentti, koska poistot ja arvonalentumiset ovat vain 0,01 prosenttia liikevaihdosta. Toimialan luvut sen sijaan poikkeavat enemmän toisistaan.

Vuosi 2015 oli siis myös käyttökateprosentin kannalta vahvin vuosi. Toimialaan verrattuna oltiin huomattavasti mediaanin yläpuolella, sekä vähän yläkvartaalin yläpuolella. 2016 kuitenkin laskeuduttiin huomattavasti yläkvartaalin alapuolelle, noin mediaanin tasolle. Vuosi 2017 oli kuitenkin toimialaan nähden vahva ja silloin oltiin reilusti toimialan keskiarvon yläpuolella.

Kuvio 9. Oman pääoman tuotto (Alma Talent 2018; Sepän viisari Oy 2015–2017 tilinpäätökset).

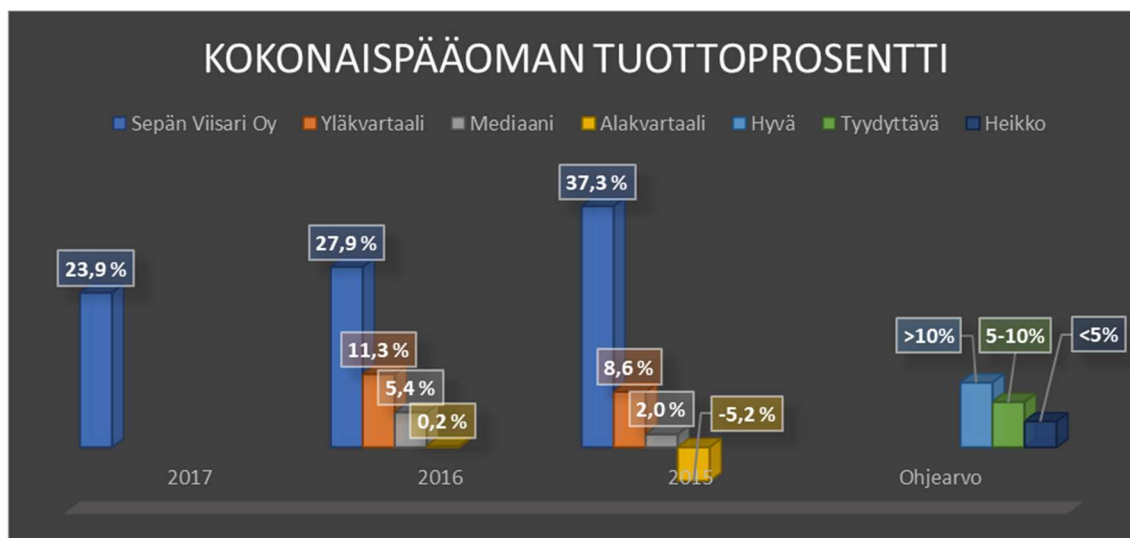
Oman pääoman tuotto näkyy kuviossa 9. Kuviossa on esitetty oman pääoman tuoton kehitys tarkastelujakson aikana sekä Alma Median tunnuslukuoppaan ohjearvot. Kuviossa voidaan nähdä, että oman pääoman tuotto on ollut jokaisena vuonna erinomaisella tasolla. Vuosi 2015 oli liikevaihdon kannalta poikkeuksellisen hyvä, minkä vuoksi siitä paluu normaalille tasolle näkyy tunnusluvun huomattavana laskuna. Lisäksi oma pääoma on kasvanut jokaisena vuotena, mikä on laskenut prosenttilukua entisestään.

Kuvio 10. Sijoitetun pääoman tuotto (Sepän viisari Oy 2015–2017 tilinpäätökset; Toimiala Online 2018).

Sijoitetun pääoman tuotto on ollut myös erinomaisella tasolla. Ohjearvoihin verrattuna se on ollut todella korkealla. Tämä johtuu siitä, että yrityksellä on todella vähän vierasta pääomaa suhteessa tulokseen. Sijoitetun pääoman tuotto on ollut suurimmillaan vuonna

2015. Tästä seuraavana vuonna se on laskenut melko paljon, mutta vuonna 2017 se on noussut lähes samalle tasolle kuin 2015. Sijoitetun pääoman tuotto on ollut koko tarkastelujakson aikana huomattavasti korkeampi verrattuna toimialaan.

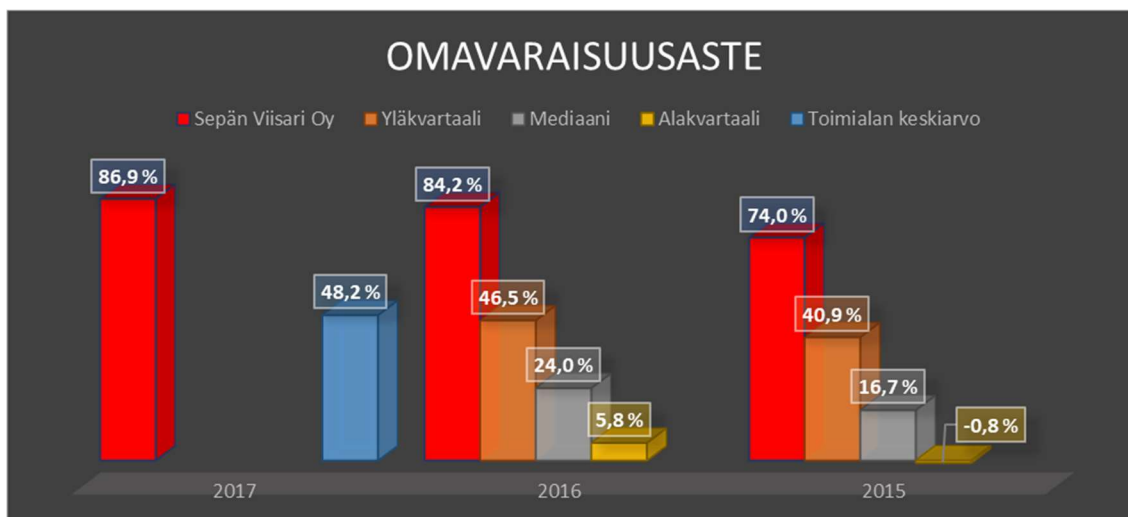

Kuvio 11. Kokonaispääoman tuottoprosentti (Sepän viisari Oy 2015–2017 tilinpäätökset; Toimiala Online 2018).

Kuviosta 11 nähdään kokonaispääoman tuottoprosentti suhteessa toimialaan ja tunnusluvulle annettuihin ohjearvoihin. Tunnusluku on ollut taas vahvimmillaan vuonna 2015, jonka jälkeen se on laskenut vuosina 2016 ja 2017. Vaikka kokonaispääoman tuottoprosentti on laskenut molempina seuraavina vuosina vuoden 2015 jälkeen, on se silti todella hyvä toimialan lukuihin verrattuna. Tunnusluvulle annettuihin ohjearvoihin verrattuna yrityksen kokonaispääoman tuottoprosentti on ollut myös erinomaisella tasolla.

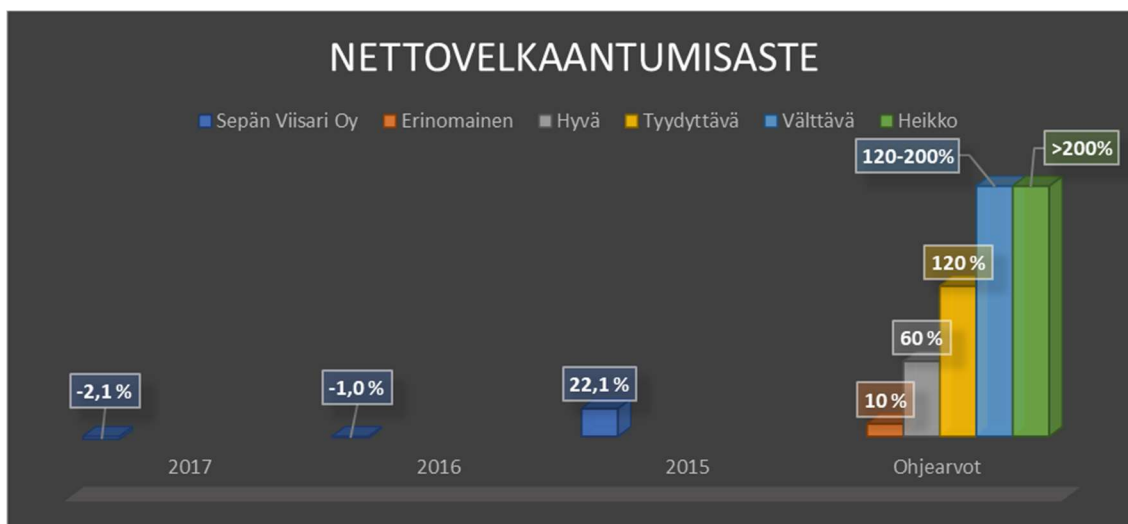
5.2 Vakavaraisuus

Vakavaraisuutta mittaaviksi tunnusluvuiksi valittiin omavaraisuusaste, nettovelkaantumisaste ja suhteellinen velkaantuneisuus.

Kuvio 12. Omavaraisuusaste (Sepän viisari Oy 2015–2017 tilinpäätökset; Toimiala Online 2018).

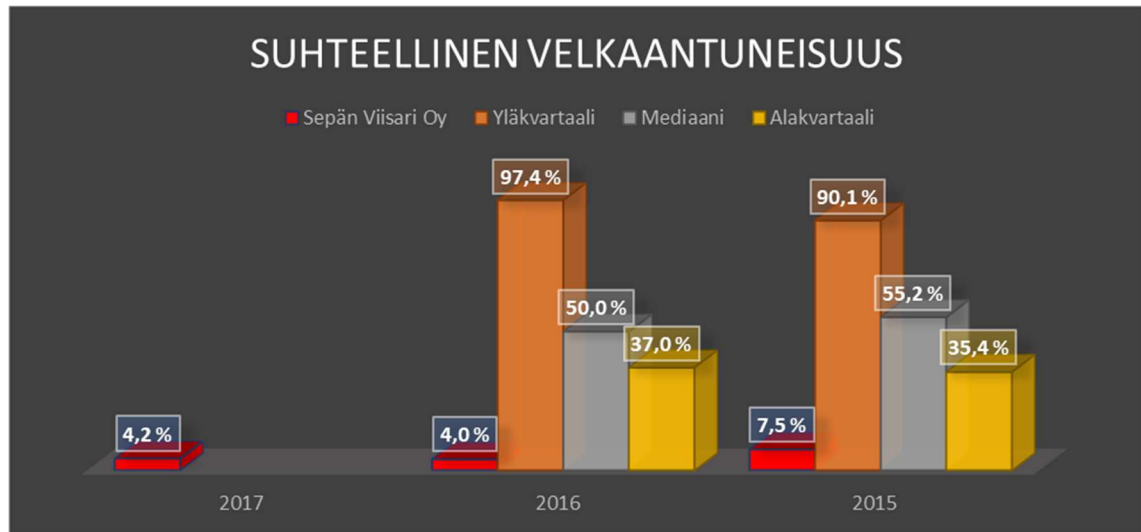
Kuvio 12 kuvaa yrityksen omavaraisuusastetta suhteessa toimialaan tarkastelujakson aikana. Kuten kuvaa katsomalla huomaa, on yrityksen omavaraisuusaste ollut jokaisena vuonna erinomaisella tasolla. Vuonna 2015 se on ollut alimmillaan, josta se on noussut vuosien 2016 ja 2017 tasolle. Omavaraisuusaste on ollut jokaisena vuonna huomattavasti yläkvartaalin yläpuolella.

Kuvio 13. Nettovelkaantumisaste (Alma Talent 2018; Sepän viisari Oy 2015–2017 tilinpäätökset).

Kuviosta 13 nähdään yrityksen nettovelkaantumisaste, sen kehitys ja sille annetut ohjearvot. Vuonna 2015 yrityksen nettovelkaantumisaste on ollut hyvällä tasolla. Seuraavana vuonna luku on jo negatiivinen, mikä tarkoittaa sen olevan erinomaisella tasolla.

Vuonna 2017 se laskee vieläkin vähän alaspäin. Kaiken kaikkiaan yrityksen nettovelkaantumisaste on todella hyvällä tasolla.

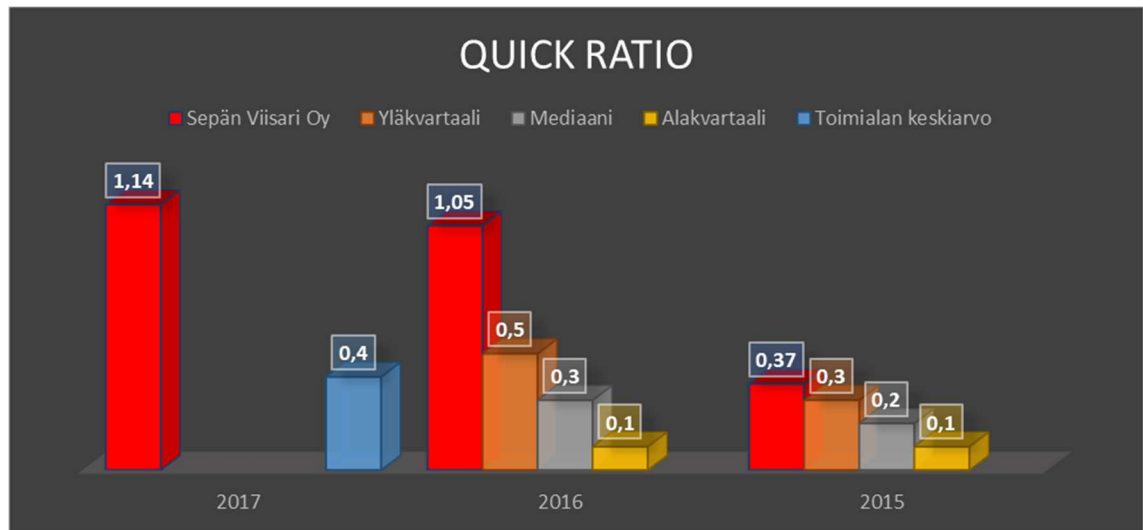

Kuvio 14. Suhteellinen velkaantuneisuus (Sepän viisari Oy 2015–2017 tilinpäätökset; Toimiala Online 2018).

Kuvio 14 esittää yrityksen suhteellista velkaantuneisuutta. Vuodelle 2017 ei vielä löytynyt toimialan arvoja, mutta oletettavasti kovin suuria muutoksia edellisen vuoden arvoihin ei ole tullut. Tarkastelujakson alkupuolella suhteellinen velkaantuneisuus on ollut korkeimmillaan. Vuonna 2016 se on laskenut lähes puoleen edellisestä ja vuonna 2017 se on pysynyt samana. Kuten kuviosta huomataan, on yrityksen suhteellinen velkaantuneisuus erittäin alhainen ja näin ollen erittäin hyvällä tasolla.

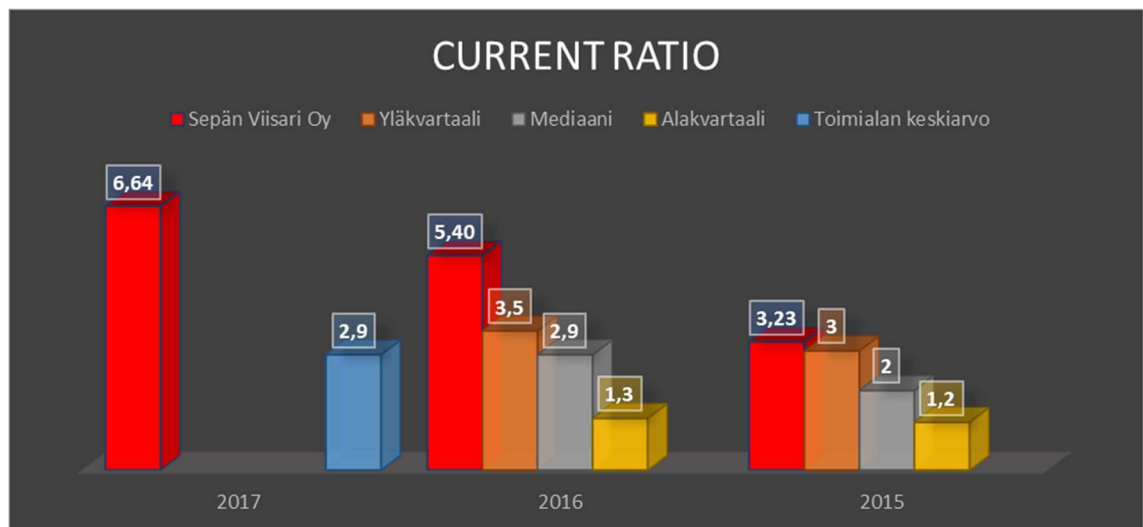
5.3 Maksuvalmius

Maksuvalmiuden tunnusluvuiksi valittiin quick ratio ja current ratio.

Kuvio 15. Quick ratio (Sepän viisari Oy 2015–2017 tilinpäätökset; Toimiala Online 2018).

Yrityksen quick ration kehitys ja suhde toimialaan esitetään kuviossa 15. Tarkastelujakson alussa vuonna 2015 yrityksen quick ratio oli alimmalla tasolla. Kuitenkin jopa tällöin se oli toimialan yläkvartaalin yläpuolella. Vuonna 2016 tunnusluvun arvo nousi huomattavasti ja oli reilusti toimialan yläkvartaalin yläpuolella. Tarkastelujakson viimeisenä vuonna kehitys jatkui vielä vähän ylemmäs ja näin ollen oltiin huomattavasti toimialan keskiarvon yläpuolella.

Kuvio 16. Current ratio (Sepän viisari Oy 2015–2017 tilinpäätökset; Toimiala Online 2018).

Kuvio 16 esittää yrityksen current ration kehitystä ja suhdetta toimialan lukuihin. Ensimmäisenä vuotena current ratio oli hieman yläkvartaalin yläpuolella ja näin ollen

heikoimmillaan tarkastelujakson ajalla. Seuraavana vuonna nousiin huomattavasti ja oltiin jo reilusti yläkvartaalin yläpuolella. Vuonna 2017 yrityksen current ratio nousi vielä ylemmäs ja näin ollen oltiin huomattavasti toimialan keskiarvon yläpuolella.

6 Johtopäätökset

Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää Sepän Viisari Oy:n taloudellinen tilanne. Tähän käytettiin tilinpäätösanalyysiä, jonka avulla laskettiin tunnuslukuja yrityksen kannattavuudesta, vakavaraisuudesta ja maksuvalmiudesta. Tilinpäätösanalyysin vertailukausiksi valittiin 2015-2017. Yrityksen tilinpäätösmateriaalista laskettuja tunnuslukuja vertailtiin toimialan keskimääräisiin lukuihin sekä tunnusluvuille annettuihin ohjearvoihin.

Tilinpäätösanalyysin tulokset osoittavat, että yrityksen toiminta on kannattavaa ja vakaalla pohjalla. Kannattavuuden arvioinnin tunnusluvuiksi valittiin liikevoittoprosentti, käyttökateprosentti, oman pääoman tuotto prosentti, sijoitetun pääoman tuotto prosentti sekä kokonaispääoman tuotto prosentti. Jokainen yrityksen kannattavuutta kuvaava tunnusluku on toimialan mediaanin yläpuolella ja suurin osa reilusti yläkvartaalin yläpuolella. Tunnusluvuille annettuihin ohjearvoihin verrattuna yrityksen luvut ovat erinomaisia. Vertailuvuosista 2015 oli liikevaihdon kannalta poikkeuksellinen ja huomattavasti parempi vuosi. Vuotuista kehitystä ei ole havaittavissa, mutta liiketoiminnan kannattavuuden ollessa niin hyvällä tasolla, ei sitä välttämättä halutakaan kasvattaa.

Vakavaraisuuden tunnuslukuina käytettiin omavaraisuusastetta, nettovelkaantumisastetta ja suhteellista velkaantuneisuutta. Myös nämä tunnusluvut ovat erittäin hyvällä tasolla. Yrityksen omavaraisuusaste oli todella korkea jokaisena vertailuvuotena ja huomattavasti toimialan yläkvartaalin yläpuolella. Nettovelkaantumisaste oli ohjearvoihin verrattuna erinomaisella tasolla ja suhteellinen velkaantuneisuus erittäin matalaa verrattuna toimialaan. Tästä voimme päätellä, että yrityksen pääomarakenne on hyvällä pohjalla.

Maksuvalmiuden tunnusluvuiksi valittiin quick ratio ja current ratio. Ensimmäisenä tarkasteluvuotena molempien tunnuslukujen arvot olivat hieman yläkvartaalin yläpuolella. Tästä kuitenkin tapahtui selvää kehitystä, jonka seurauksena vuosina 2016 ja 2017 arvot olivat reilusti toimialan yläkvartaalia paremmat.

Opinnäytetyön kohdeyritys ei toiminut toimeksiantajana, vaan se valikoitui kiinnostuksesta toimialaan. Opinnäytetyön kirjoittaminen oli mielenkiintoinen ja haasteellinen prosessi. Tilinpäätösanalyysi opinnäytetyön aiheena oli hyvää kertausta taloushallinnon opinnoista.

Lähteet

Alma Talent Oy 2018. Tunnuslukuopas. <https://www.almatalent.fi/tietopalvelut/tunnuslukuopas>. Luettu 16.7.2018.

Ikäheimo, Seppo & Malmi, Teemu & Walden, Risto 2016. Yrityksen laskentatoimi 6., uudistettu painos. Talentum, Helsinki.

Kallunki, Juha-Pekka 2014. Tilinpäätösanalyysi. Talentum Media, Helsinki.

Leppiniemi, Jarmo & Kisanlahti, Timo 2016. Tilinpäätäjän käsikirja. 3., uudistettu painos. Talentum Media, Helsinki.

Leppiniemi, Jarmo & Kykkänen, Tapani 2015. Kirjanpito, tilinpäätös ja tilinpäätöksen tulkinta. 9., uudistettu painos. Talentum Pro, Helsinki.

Leppiniemi, Jarmo & Leppiniemi, Raili 2010. Pieni kirjanpitovelvollinen. Verkkoaineisto. Talentum, Helsinki.

Salmi, Ilari 2015. Mitä tilinpäätös kertoo? 8., painos. Edita, Helsinki.

Sepän Viisari Oy 2015. Tilinpäätös 2015.

Sepän Viisari Oy 2016. Tilinpäätös 2016.

Sepän Viisari Oy 2017. Tilinpäätös 2017.

Toimiala Online. Finnvera Oyj. Finnveran tilinpäätöstilastot. <http://www2.toimialaonline.fi>. Luettu 14.7.

